

**KRAJOWY
DZIESIĘCIOLETNI PLAN ROZWOJU SYSTEMU
PRZESYŁOWEGO**

**PLAN ROZWOJU W ZAKRESIE ZASPOKOJENIA
OBECNEGO
I PRZYSZŁEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA PALIWA
GAZOWE NA LATA 2024-2033**

Część B

Wyciąg do konsultacji

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	PODSTAWY PLANU ROZWOJU	3
1.2.	KONSULTACJE PLANU ROZWOJU	4
2.	OPERATOR SYSTEMU PRZESYŁOWEGO	4
2.1.	PODSTAWOWE INFORMACJE O OPERATORZE	4
3.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SGT	7
4.	ZAŁOŻENIA PRZYJĘTE DO OPRACOWANIA PLANU ROZWOJU CZĘŚĆ B	8

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawy Planu Rozwoju

Obowiązek sporządzania planu rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe wynika z art. 16 ust. 1 ustawy z 10.04.1997 r. Prawo Energetyczne¹. Zgodnie z art. 16 ust. 2 uPe, Krajowy Plan Rozwoju jest sporządzany przez operatora systemu przesyłowego gazowego na okres 10 lat. GAZ-SYSTEM został wyznaczony operatorem polskiego odcinka Systemu Gazociągów Tranzytowych Jamał – Europa Zachodnia, na podstawie decyzji Prezesa URE z dnia 17.11.2010 r. Spółce został przyznany certyfikat spełniania kryteriów niezależności, na podstawie decyzji Prezesa URE z dnia 19.05.2015 r. w związku z pełnieniem funkcji operatora systemu przesyłowego na polskim odcinku gazociągu Jamał – Europa Zachodnia. Konsekwentnie, GAZ-SYSTEM jest również podmiotem odpowiedzialnym za planowanie rozwoju Systemu Gazociągów Tranzytowych.

Plan rozwoju jest sporządzany w oparciu o wytyczne:

- Polityki energetycznej i klimatycznej Unii Europejskiej;
- Polityki energetycznej i klimatycznej Polski (w tym PEP 2040 i KPEiK 2021-2030);
- Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- Aktów prawnych Unii Europejskiej (w szczególności Rozporządzenia SoS).

Przy opracowaniu planu rozwoju wykorzystano następujące dokumenty i opracowania:

- Prognozę zapotrzebowania na gaz w Polsce do 2045 roku (opracowanie GAZ-SYSTEM z 2023 r.);
- Dziesięcioletni Plan Rozwoju Systemu Przesyłowego (TYNDP 2022), opracowywany przez ENTSOG;
- Uzgodniony z Prezesem URE - KDPR na lata 2023-2032 Część B (decyzja DRG.DRG-3.4311.2.2022.RTu z 9 czerwca 2022 r.);
- Plan Inwestycyjny GAZ-SYSTEM na lata 2023-2025;
- Dane sprawozdawcze za rok 2022.

Mając na uwadze uwarunkowania formalno-prawne, Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju Systemu Przesyłowego na lata 2024-2033 (zwany dalej „Krajowym Planem Rozwoju na lata 2024-2033” lub „KDPR 2024-2033”) został podzielony na dwie części, dotyczące odpowiednio:

- Rozwoju infrastruktury przesyłowej GAZ-SYSTEM – Część A;
- Rozwoju infrastruktury SGT – Część B.

Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju Część B opracowany jest zgodnie z Art. 16 ust. 3 ustawy – Prawo Energetyczne przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. dla Systemu Gazociągów Tranzytowych (SGT). Plan ten, zgodnie z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy - Prawo Energetyczne aktualizowany jest corocznie na okres kolejnych 10 lat.

¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 1385 ze zm.

1.2. Konsultacje Planu Rozwoju

Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju na lata 2024-2033 (Część A oraz Część B) podlega konsultacjom z użytkownikami systemu przesyłowego oraz innymi interesariuszami w trybie art. 16 ust. 15 ustawy Prawo Energetyczne.

KDPR 2024-2033 Część B w celu konsultacji, został udostępniony 24 lutego 2023 r. na stronie internetowej www.gaz-system.pl.

2. OPERATOR SYSTEMU PRZESYŁOWEGO

2.1. Podstawowe informacje o operatorze

Podstawowe informacje o Spółce GAZ-SYSTEM:

- GAZ-SYSTEM to przedsiębiorstwo odpowiedzialne za transport paliwa gazowego i zarządzanie siecią przesyłową na terenie Polski;
- GAZ-SYSTEM to spółka strategiczna dla polskiej gospodarki i bezpieczeństwa energetycznego kraju;
- Spółka działa na mocy koncesji na przesyłanie paliw gazowych wydanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki obowiązującej do 6 grudnia 2068 r.;
- Spółka pełni funkcję operatora systemu przesyłowego gazowego i niezależnego operatora polskiego odcinka Systemu Gazociągów Tranzytowych Jamał – Europa;
- GAZ-SYSTEM jest to Spółka Akcyjna, nad którą nadzór właścicielski pełni Pełnomocnik Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej;
- Spółka posiada również koncesję na skraplanie gazu ziemnego i regazyfikację skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego obowiązującą do 31 grudnia 2030 r. oraz pełni funkcję operatora systemu skraplania gazu ziemnego;
- Spółka realizująca strategiczne inwestycje o znaczeniu europejskim, w szczególności dla procesu integracji rynku Europy Środkowo-Wschodniej.

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM, wyznaczony decyzją Prezesa URE z dnia 26 czerwca 2006 r. na operatora systemu przesyłowego gazowego, zarządza krajową siecią przesyłową oraz zapewnia utrzymanie ciągłego i niezawodnego przesyłu gazu pomiędzy źródłami i odbiorcami w Polsce.

Zgodnie z art. 9h ust. 2 ustawy Prawo Energetyczne, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza się jednego operatora systemu przesyłowego gazowego. W związku z tym, w dniu 17 listopada 2010 r., Prezes URE wyznaczył GAZ-SYSTEM na okres do dnia 31 grudnia 2025 r. operatorem systemu przesyłowego na znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Systemie Gazociągów Tranzytowych (SGT)². Na mocy art. 7 ustawy dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne okres ten został przedłużony do dnia 6 grudnia 2068 r.

W dniu 22 września 2014 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przyznał GAZ-SYSTEM certyfikat spełnienia kryteriów niezależności w związku z wykonywaniem funkcji operatora systemu przesyłowego na sieciach własnych.

² znak: DPE-4720-4(8)/2010/6154/BT

W dniu 19 maja 2015 r., GAZ-SYSTEM uzyskał certyfikat niezależności w związku z pełnieniem funkcji operatora systemu przesyłowego na polskim odcinku gazociągu Jamał – Europa Zachodnia, który stanowi własność spółki EuRoPol GAZ s.a., a operatorstwo na Systemie Gazociągów Tranzytowych (SGT) jest wykonywane przez GAZ-SYSTEM według wytycznych Dyrektywy (UE) nr 2009/73/WE w modelu ISO, czyli niezależnego operatora systemu.

Przyznanie certyfikatów niezależności oznacza, że GAZ-SYSTEM pozostaje pod względem formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji, niezależny od wykonywania innych działalności niezwiązanych z przesyłaniem paliw gazowych. Zgodnie z art. 9h. ust. 1 ustawy Prawo Energetyczne, funkcję operatora systemu przesyłowego w Polsce może wykonywać jedynie podmiot, który otrzymał od Prezesa URE decyzję w sprawie przyznania certyfikatu niezależności.

Decyzją z 6 grudnia 2018 r., Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, wyznaczył GAZ-SYSTEM operatorem systemu przesyłowego do 6 grudnia 2068 r.

W dniu 19 grudnia 2019 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ustalił w drodze decyzji (Nr DRG.DRG-1.4720.1.2019.KF) treść umowy o powierzenie obowiązków operatora systemu przesyłowego na polskim odcinku Systemu Gazociągów Tranzytowych Jamał – Europa Zachodnia pomiędzy SGT EuRoPol GAZ S.A. a OGP GAZ-SYSTEM S.A. (Umowa o powierzenie obowiązków operatora SGT), tj. umowy, o której mowa w art. 9h ust. 3 pkt 2 ustawy – Prawo energetyczne. Umowa o powierzenie obowiązków operatora SGT obowiązywała do dnia 31 grudnia 2022 r.

W dniu 29 sierpnia 2022 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję (Nr DRG.DRG-1.4720.1.2229.TA) ustalającą treść kolejnej umowy, między GAZ-SYSTEM a EuRoPol GAZ, o powierzenie obowiązków operatora na polskim odcinku Systemu Gazociągów Przesyłowych Jamał – Europa Zachodnia (SGT) na okres od 1 stycznia 2023 r. do 6 grudnia 2068 r. (Umowa Powierzenia 2023-2068). Zakres powierzonego majątku (Majątku SGT) uwzględnia zmiany wynikające ze sposobu wykorzystywania SGT od 1 stycznia 2023 r., w tym uwzględnienia zmiany w zakresie przewidywanych kierunków przesyłania gazu oraz podmiotów zlecających usługi. W związku z tym, spod zakresu powierzenia wyłączona została infrastruktura zbędna dla przesyłu gazu z kierunku wschodniego, w tym w szczególności tłocznie gazu SGT (majątek EuRoPol GAZ niepodlegający powierzeniu). Nowa umowa powierzenia obowiązywać będzie do 6 grudnia 2068 r.

Zgodnie z art. 9c ust. 1 ustawy Prawo Energetyczne, operator systemu przesyłowego gazowego, stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników tego systemu oraz uwzględniając wymogi ochrony środowiska, jest odpowiedzialny za:

- bezpieczeństwo dostarczania paliw gazowych poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego i realizację umów z użytkownikami tego systemu,
- prowadzenie ruchu sieciowego w sposób skoordynowany i efektywny z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania paliw gazowych i ich jakości,
- eksploatację, konserwację i remonty sieci, instalacji i urządzeń, wraz z połączeniami z innymi systemami gazowymi, w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu gazowego,
- zapewnienie długoterminowej zdolności systemu gazowego do zaspokajania uzasadnionych potrzeb przesyłania paliw gazowych w obrocie krajowym i transgranicznym, a także w zakresie rozbudowy systemu gazowego oraz rozbudowy połączeń z innymi systemami gazowymi,
- współpracę z innymi operatorami systemów gazowych lub przedsiębiorstwami energetycznymi w celu niezawodnego i efektywnego funkcjonowania systemów gazowych, systemów gazowych wzajemnie połączonych oraz skoordynowania ich rozwoju,

- dysponowanie mocą instalacji magazynowych i instalacji skroplonego gazu ziemnego,
- zarządzanie przepływami paliw gazowych oraz utrzymanie parametrów jakościowych tych paliw w systemie gazowym i na połączeniach z innymi systemami gazowymi,
- świadczenie usług niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu gazowego,
- bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami w systemie gazowym oraz prowadzenie z użytkownikami tego systemu rozliczeń wynikających z niezbilansowania paliw gazowych dostarczonych i pobranych z systemu,
- dostarczanie użytkownikom systemu i operatorom innych systemów gazowych informacji o warunkach świadczenia usług przesyłania lub dystrybucji, usług magazynowania paliw gazowych lub usług skraplania gazu ziemnego, w tym o współpracy z połączonymi systemami gazowymi,
- realizację ograniczeń w dostarczaniu paliw gazowych,
- realizację obowiązków wynikających z Rozporządzenia (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych paliwa gazowego.

Szczególnie istotnym zakresem odpowiedzialności GAZ-SYSTEM jest obowiązek rozwoju systemu przesyłowego zapewniającego długoterminową zdolność systemu gazowego do zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania paliw gazowych w obrocie krajowym i transgranicznym poprzez jego rozbudowę, a tam gdzie ma to zastosowanie, rozbudowy połączeń z innymi systemami gazowymi. Formalny obowiązek sporządzenia Planu Rozwoju wynika z zapisów art. 16 ustawy Prawo Energetyczne, zgodnie z którym przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem paliw gazowych, sporządzają plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe. Zgodnie z art. 16 ust. 16 ustawy Prawo Energetyczne, projekty planów podlegają uzgodnieniu z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki.

Właścicielem polskiego odcinka Systemu Gazociągów Tranzytowych Jamał – Europa Zachodnia (SGT) jest spółka System Gazociągów Tranzytowych EuRoPol GAZ S.A., która została utworzona w celu budowy i eksploatacji Systemu Gazociągów Tranzytowych na terytorium Polski na podstawie Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federacji Rosyjskiej o budowie systemu gazociągów dla tranzytu rosyjskiego gazu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i dostawach rosyjskiego gazu do Rzeczypospolitej Polskiej z 25 sierpnia 1993 r.

W dniu 18 lipca 2008 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję nr PPG/102/3863/W/2/2008/BP o udzieleniu SGT EuRoPol GAZ S.A. koncesji na przesyłanie paliw gazowych na okres do 31 grudnia 2025 r. W oparciu o wyżej wymienioną decyzję spółka zajmowała się świadczeniem usług przesyłu gazu przy wykorzystaniu systemu przesyłowego SGT do 1.01.2023 r. Na mocy art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 24.02.2022 r. zmieniającej ustawę - Prawo Energetyczne koncesja EuRoPol GAZ na przesyłanie paliw gazowych została wygaszona z dniem 1.01.2023 r.

Podstawowym celem Planu Rozwoju SGT jest zapewnienie bezpieczeństwa, ciągłości, niezawodności i optymalizacji przesyłu gazu przy minimalizacji kosztów usługi transportowej oraz założonym efekcie przesyłania ilości gazu dostarczonych przez klientów OGP GAZ-SYSTEM S.A. zgodnie z udostępnionymi zdolnościami przesyłowymi SGT.

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA SGT

Majątek, którego właścicielem jest EuRoPol GAZ S.A. (tj. Majątek SGT powierzony w użytkowanie GAZ-SYSTEM zgodnie z Umową Powierzenia 2023-2068 oraz pozostały majątek EPG niepodlegający powierzeniu) obejmuje:

- gazociąg DN1400 MOP 8,4 MPa o długości ok. 684,8 km,
- pięć tłoczni gazu: Kondratki, Zambrów, Ciechanów, Włocławek, Szamotuły,
- stacje gazowe,
- fizyczny punkt wejścia dla przepływu na kierunku wschód - zachód – Kondratki, dla przepływu rewersowego – Mallnow,
- fizyczne punkty wyjścia – Mallnow (przeptywy tranzytowe), Lwówek i Włocławek (odbiór gazu przez polski system przesyłowy).

Na mocy Umowy Powierzenia 2023-2068 z majątku EuRoPol GAZ S.A wyodrębniono infrastrukturę SGT, która została objęta zakresem powierzenia (Majątek SGT), obsługiwana przez GAZ-SYSTEM, jako operatora SGT. Majątek SGT obejmuje:

- gazociąg DN1400 MOP 8,4 MPa o długości ok. 684,8 km,
- fizyczny punkt wejścia dla przepływu rewersowego – Mallnow,
- fizyczne punkty wyjścia – Mallnow (przeptywy tranzytowe), Lwówek i Włocławek (odbiór gazu przez polski system przesyłowy).

Niniejszy KDPR 2024-2033 Część B dotyczy jedynie wyodrębnionej infrastruktury SGT (Majątku SGT).

Rysunek 1 **Istniejąca infrastruktura SGT na terytorium Polski (Majątek SGT)**

Tabela 1 **Punkty pomiarowe**

Lp.	Punkt	Właściciel układu pomiarowego
1	Wejścia Kondratki ³	SGT EuRoPol GAZ S.A.
2	Wejścia Mallnow	Gascade GmbH
3	Wyjścia Mallnow	Gascade GmbH
4	Wyjścia Włocławek	SGT EuRoPol GAZ S.A.
5	Wyjścia Lwówek	OGP GAZ-SYSTEM S.A.

4. ZAŁOŻENIA PRZYJĘTE DO OPRACOWANIA PLANU ROZWOJU CZĘŚĆ B

4.1. Główne założenia przyjęte przy opracowywaniu Planu Rozwoju

Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju na lata 2024-2033 Część B zakłada głównie utrzymanie istniejących zdolności przesyłowych SGT na kierunku zachód – wschód, a także dostosowanie

³ 15 lutego 2023 r. został złożony wniosek do URE o usunięciu punktu z listy punktów właściwych.

Majątku SGT do funkcjonowania w nowym kształcie po wydzieleniu w ramach Umowy Powierzeniowej.

Zakres przewidywanych inwestycji w Planie Rozwoju Część B, dotyczących przebudowy i modernizacji obiektów SGT, uwzględnia między innymi zadania odseparowania Majątku SGT od majątku EuRoPol GAZ niepodlegającego powierzeniu. Ponadto uwzględnia zadania związane z modernizacją systemów pomiarowych i systemów łączności oraz zespołów zaporowo upustowych.

4.2. Przyłączenie do SGT

Zasady i procedury przyłączania podmiotów do SGT szczegółowo zostały opisane w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego oraz w IRIESP SGT z uwzględnieniem postanowień Umowy Powierzenia 2023-2068.

W Krajowym Dziesięcioletnim Planie Rozwoju na lata 2024-2033 Część A, dotyczącym Krajowego Systemu Przesyłowego, uwzględnione są połączenia systemowe między KSP a SGT, które znajdują się obecnie w fazie projektowania.

Na podstawie analiz określono priorytety inwestycyjne w obszarze SGT, które w istotny sposób poprawiają warunki funkcjonowania KSP.

- Budowa nowego punktu wyjścia w Zambrowie,
- Budowa nowego punktu wyjścia w Ciechanowie,
- Przebudowa punktu wyjścia Włocławek w celu umożliwienia pracy dwukierunkowej,
- Budowa nowego punktu wejścia/wyjścia w Wydartowie,
- Budowa punktu wyjścia w Długiej Goślinie,
- Przebudowa punktu wyjścia we Lwówku w celu umożliwienia dwukierunkowej pracy.

Przedsięwzięcia wyżej wymienione zostaną zrealizowane i oddane do użytkowania w tym samym czasie.